

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Hisenda
Direcció General de Pressupostos

VALORACIÓ DE L'INFORME D'IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL

Nom de la proposta

Subvenció a la Xarxa d'ateneus cooperatius 2024-2026

Departament impulsor

Empresa i Treball

Impacte pressupostari

17.400.000,00 euros

Descripció breu

Es vol donar una subvenció a la xarxa d'ateneus cooperatius perquè desenvolupin tasques d'ocupabilitat per sectors vulnerables de la població, i dinamitzin el cooperativisme.

Documents que s'examinen

IIES de la subvenció a la xarxa d'ateneus cooperatius 2024-2026

VALORACIÓ DE L'INFORME D'IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL (IIES):**1. Definició de la necessitat, dels objectius i abast del projecte**

La Xarxa d'Ateneus Cooperatius, iniciada el 2016, és un impuls clau per al cooperativisme i l'economia social. Els Ateneus serveixen com a centres de referència on les organitzacions poden col·laborar per generar ocupació i promoure la cooperació econòmica. L'objectiu principal és reactivar l'economia plural i donar visibilitat al cooperativisme i a l'economia social.

Es busca consolidar els ateneus com a agents estratègics que tinguin en compte les necessitats i realitats de cada territori. A través del disseny, seguiment i finançament de la Generalitat, es vetlla perquè aquesta estratègia s'alineï amb les demandes locals i tingui un impacte econòmic positiu.

El Pla de Govern de la XIV legislatura prioritza el foment de l'economia social i solidària (en endavant, ESS) a Catalunya, amb eines, espais de diàleg i programes específics per al cooperativisme. Aquesta iniciativa, inclosa en el Pla estratègic de subvencions (PES22-25_EMT0049), busca millorar l'ocupabilitat per a diversos grups (en especial persones en situació d'atur de llarga durada, risc d'exclusió, discapacitat, joves i dones) i reforçar el cooperativisme com a motor de canvi econòmic cap a un model més inclusiu i centrat en les persones.

Des del 2016 es desplega al territori català la Xarxa d'Ateneus Cooperatius, en el marc del programa Aracoop, de la Direcció General d'Economia Social, el Tercer Sector i les Cooperatives, per portar a terme projectes de generació d'ocupació mitjançant la creació de cooperatives. Les entitats, tant públiques com privades, que formen part d'aquests ateneus són ens locals, empreses cooperatives o societats laborals, associacions i fundacions amb experiència en l'àmbit del projecte i amb capacitat per portar-lo a terme.

Es mencionen 3 objectius específics, els quals es desglossen en diferents sub-objectius:

- Generar ocupació amb condicions laborals de qualitat, establint cooperatives, consolidant espais d'interlocució i facilitant la planificació estratègica conjunta al territori.
 - OE1.1: Creació de cooperatives i empreses de l'ESS
 - OE1.2: Consolidar i fer créixer el teixit socioempresarial de l'ESS
 - OE1.3: Afavorir processos de relleu empresarial a empreses de l'ESS
 - OE1.4: Transformació d'empreses existents en empreses de l'ESS
 - OE1.5: Establir espais de treball conjunt i cooperació amb les oficines públiques de formació, orientació i inserció laboral i les unitats/entitats

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Hisenda
Direcció General de Pressupostos

de promoció econòmica dels ajuntaments per a la coordinació en l'atenció i acompanyament de les iniciatives de l'ESS

- Consolidar els ateneus cooperatius com a agents estratègics per fomentar relacions econòmiques justes, sostenibles i enraonades amb el territori. A través de la continuïtat en el desenvolupament dels Ateneus cooperatius, es busca dinamitzar socioeconòmicament els territoris i mitigar el despoblament.
 - OE1.6: Diagnosi del territori i mapeig dels agents clau
 - OE1.7: Generar coneixement sobre les bones pràctiques i experiències de l'ESS als territoris
 - OE1.8: Formar a prescriptors públics, comunitaris i privats dels territoris
 - OE1.9: Potenciar fórmules d'ESS no generadores d'ocupació directa com alternatives socioeconòmiques
 - OE1.10: Fomentar projectes d'intercooperació sectorial i/o territorial
 - OE1.11: Consolidar la Xarxa d'Ateneus Cooperatius com a referents als territoris
 - OE1.12: Crear espais i contextos pel desenvolupament d'altres programes d'ESS on els ateneus cooperatius tinguin un rol de pivotatge

- Promoure la participació i el compromís per impulsar el creixement de les entitats d'Economia Social i Solidària (ESS), fomentant la col·laboració i la intercooperació entre elles. Els ateneus cooperatius actuen com a catalitzadors d'iniciatives empresarials d'ESS, amb la participació activa dels actors socials i econòmics que integren l'ecosistema de l'ESS als territoris.
 - OE1.13: Difondre l'ESS i formar en els espais d'educació formal professionalitzadora i/ o altres espais formatius
 - OE1.14: Donar a conèixer i apropar els valors del cooperativisme
 - OE1.15: Establir espais de treball conjunt i planificació estratègica en el territori
 - OE1.16: Establir espais de relació estratègica i d'acció conjunta amb les entitats representatives i d'agregació de l'ESS (AESCAT, Confederació de cooperatives, federacions de cooperatives, XES, ...)
 - OE1.17: Vetllar per l'existència d'espais de relació i comunicació amb sindicats, LEADER, oficines públiques d'orientació, ...

Per cada un dels objectius es detallen un conjunt d'indicadors d'input, activitat, context i impacte.

Observacions

Es descriu una necessitat general, que és la voluntat de millorar l'ocupabilitat per a diversos grups i reforçar el cooperativisme. Caldria que aquestes necessitats fossin contextualitzades en el moment actual, aportant més informació i dades sobre aquestes mateixes, per veure la magnitud actual i definir el marge de millora que s'espera aconseguir amb la convocatòria 2024-26.

Doc. original signat per:
Esther Pallarols Llinàs
14/07/2024

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 03/06/2028

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0D778HIL7S4ZCQYSZS5KFYCS72PYDSSX

Data creació còpia:
03/06/2025 11:25:55

Sobres els objectius, caldria que aquests es definissin en forma SMART, és a dir, que fossin mesurables i acotats en el temps, per tal de poder valorar d'aquí uns anys si s'ha assolit la fita perseguida. A través dels sub-objectius que es proposen, es dibuixa una major especificitat dels objectius, però no s'arriba a concretar a on es vol arribar.

Algun dels indicadors inclosos, com per exemple fer un DAFO o un mapeig i establir espais de relació estratègica i d'acció conjunta, semblarien més activitats per poder establir les necessitats o objectius que no pas indicadors o objectius en si mateixos. Convindria separar les activitats o actuacions dels objectius propis de la iniciativa.

2. Identificació de les alternatives

Les principals alternatives descrites són les següents:

- No fer cap actuació: es diu que no permetria avançar cap a una economia sostenible.
- Licitació pública del servei: podria no garantir la diversitat d'entitats d'Economia Social i Solidària (ESS) en cada territori.
- Desplegament d'un programa amb oficines pròpies de la Generalitat: implicaria desafiaments logístics i administratius significatius, a més de perdre el progrés aconseguit amb els ateneus cooperatius ja establerts.
- Convocatòria de subvencions per la Xarxa d'ateneus cooperatius: assegura coneixement local, adaptació i sinergies, consolidant-los com agents clau de la transformació socioeconòmica.

Es recomana que la discussió de les alternatives sigui més detallada, i ofereixi tant les els avantatges com els inconvenients de cada una, per tal de fer una anàlisi exhaustiva de les diferents opcions i poder comparar els costos i beneficis de cadascunes d'elles.

Seria adequat que l'alternativa de no fer cap actuació s'expliqués més abastament, explicant perquè sense aquestes convocatòries l'economia social no es desenvoluparia o quines dificultats permetria superar. Per exemple, si existeix una dependència de les empreses d'economia social i solidària del finançament públic per poder ser viables, i quina evidència contrastada es té d'això. L'opció de la licitació pública i el desplegament de programes amb oficines pròpies de la Generalitat s'haurien de discutir oferint els principals avantatges d'aquestes opcions, i explorant les sinèrgies amb altres entitats de la Generalitat que desenvolupin feines similars d'ocupabilitat a col·lectius vulnerables, com pot ser el SOC. Finalment, l'opció escollida, de fer una convocatòria de subvencions, es presenta únicament argumentant que els ateneus són espais de referència en el territori. Caldria desenvolupar més arguments i possibles inconvenients d'aquesta alternativa, en línia amb els objectius perseguits, per tal que l'argumentació sigui més sòlida. També caldria entendre millor en què consisteix la proposta, i com es pretén lluitar contra la desocupació dels col·lectius vulnerables i

promoure l'extensió del cooperativisme i l'ESS a través d'una subvenció als ateneus cooperatius.

3. Identificació i quantificació dels costos i beneficis

Es descriuen diferents costos de les alternatives:

- Alternativa no fer res: es diu que tindria cap cost ni benefici.
- Licitació: s'argumenta que un cost intangible si s'externalitzés el servei seria la pèrdua d'expertesa que cada ateneu pot aportar en diferents àmbits (formació, divulgació, generació de continguts, assessorament especialitzat, etc.). També s'argumenta que el cost de personal en cas d'externalitzar el servei seria major, el qual seria de 60-70€/h enlloc dels 22€/h que es diu que costa actualment amb la convocatòria als ateneus cooperatius.
- Desplegament del programa amb oficines pròpies de la Generalitat: elevats costos, associats als recursos materials, humans, tècnics i d'infraestructura necessaris per poder portar a terme el desplegament amb la mateixa eficàcia que ho poden fer les entitats que conformen els ateneus cooperatius. S'hauria de firmar un contracte programa plurianual amb els ens locals per finançar la prestació dels serveis. Es calcula que el cost de personal de desplegar aquest servei a través de les oficines pròpies de la Generalitat seria de 8.987.823,54€ anuals. Es destaca que a més d'aquest cost, s'hauria de signar un contracte programa amb els 43 consells comarcals perquè arribin a municipis menors. S'argumenta que altres costos d'aquesta alternativa serien la pèrdua d'interlocució directa amb el territori per part de la Direcció General.
- Convocatòria de subvencions per a la xarxa d'ateneus cooperatius: es compara el cost de la subvenció i de la seva gestió, amb els beneficis que suposaria deixar de pagar les prestacions d'atur a 454 persones. El càlcul VAN d'aquesta anàlisi resulta en 6.634.277 €. No obstant, s'aplica un factor corrector a la baixa del 70% sobre els beneficis al considerar que les insercions laborals podrien no ser per l'any sencer, el que resulta en un VAN de 4.634.277,72 €, per tant es considera que la rendibilitat del projecte és positiva.

En el cas de l'alternativa de la licitació, caldria aportar les fonts d'informació per justificar les dades de cost/hora presentades (ex: 60-70€/h), així com els càlculs d'estalvis presentats.

Pel que fa a l'opció del desplegament del programa amb oficines pròpies de la Generalitat, la informació que s'ofereix en taules sobre la distribució de la població de Catalunya i actuacions en diferents municipis s'hauria d'explicar millor, per tal que pugui ser interpretada. A més, es compara el cost del personal que realitzarà aquestes activitats en les diferents oficines de la Generalitat amb el cost laboral dels tres tècnics que gestionarien la subvenció als Ateneus, però no es té en compte el cost laboral de

les persones que treballen als Ateneus, i que serien les responsables de desenvolupar les activitats. Així doncs, la comparativa de costos que es fa semblaria incloure conceptes diferents. En les avaluacions economicosocials, es demana comparar els costos independentment de qui assumeixi la despesa financera d'aquest cost.

Pel que fa a l'anàlisi de la convocatòria als Ateneus cooperatius, convindria justificar una de les dades més rellevants de la hipòtesi, com són les 454 persones que s'inseririen anualment. No queda clar si aquesta hipòtesi és una voluntat de futur o una estimació en base a convocatòries passades, i per tant, seria adient presentar una justificació d'aquesta dada. En aquesta anàlisi, el factor de correcció s'aplica directament sobre el VAN final (70% de 6.620.396,75 €), enlloc d'aplicar-se sobre els beneficis anuals. Si es corregeix aquest càlcul, el VAN final presentat seria de -556.734,05 €. En aquesta anàlisi faltaria incloure, a part dels costos laborals del tècnics encarregats de la gestió de la convocatòria i el cost laboral del personal dels Ateneus cooperatius que s'encarregarà de les activitats, excepte si aquest cost es finança amb els 17,4 M€ de la subvenció.

Seria adequat presentar els costos i beneficis de les diferents alternatives de forma homogènia, per tal que sigui comparable, i es pugui analitzar i establir la rendibilitat social de les diferents opcions. Al menys l'alternativa d'anàlisi s'hauria de comprar amb un cas base, que no necessàriament ha de ser l'alternativa de no fer res, i els indicadors econòmics de les dues propostes s'haurien de poder contrastar.

4. Anàlisi de sensibilitat

En el cas d'un programa amb oficines pròpies, el risc principal és la necessitat d'una gestió tècnica complexa i la manca de control que això comportaria. En el cas de la licitació, el risc més gran prové de les mancances en adjudicar a una entitat externa, perdent els avantatges dels ateneus formats per entitats locals. Amb la convocatòria de subvencions a la Xarxa d'ateneus cooperatius, els riscos inherents es minimitzen gràcies a la supervisió contínua, reunions periòdiques amb el Servei, una justificació anual per revisar els indicadors i el treball conjunt per enfortir els beneficis dels ateneus cooperatius.

L'anàlisi de sensibilitat hauria d'explorar els principals riscos de l'alternativa que s'explora de forma real. Qualsevol projecte presenta riscos potencials en l'execució, i al millora forma de garantir l'èxit d'una iniciativa, és tenir-los presents d'entrada i establir un sistema per mitigar-los. La descripció caldria que aportés una visió crítica i constructiva a l'anàlisi de la pròpia iniciativa. Com s'ha establert en el punt anterior, hi han elements de riscos que s'haurien de tenir en compte, com una disminució del nombre de persones inserides.

5. Selecció i justificació de l'alternativa escollida

L'IIES presentat explica que la iniciativa preferida és la subvenció a la xarxa d'ateneus cooperatius.

6. Sistema de seguiment i avaluació

Es descriuen el conjunt d'indicadors que es recolliran per fer el seguiment, i es parla de la implementació d'una oficina tècnica de seguiment, coordinació i assistència tècnica, que es coordinarà amb la Direcció General d'Economia Social i Solidària, i el Cooperativisme.

Caldria que també es dissenyés un pla d'avaluacions, per tal de conèixer millor els resultats i impactes obtinguts en aquesta convocatòria.

7. Valoració final

La Xarxa d'Ateneus Cooperatius, iniciada el 2016, fomenta el cooperativisme i l'economia social, facilitant la creació d'ocupació i de cooperatives. L'estratègia, alineada amb les necessitats locals, és clau per reactivar l'economia plural i donar visibilitat a aquest model econòmic. El Pla de Govern de la XIV legislatura prioritza el suport a l'economia social i solidària, amb programes específics per millorar l'ocupabilitat de grups vulnerables. La proposta se centra en la consolidació dels ateneus com agents estratègics locals, a través de subvencions i seguiment continu, destacant l'impacte positiu esperat en el territori.

La iniciativa descriu de forma qualitativa diferents elements de la proposta, com les necessitats, els objectius i els potencials riscos, i fa una aproximació de l'anàlisi econòmica de l'alternativa buscada. No obstant, caldria aportar informació més robusta en especial sobre la necessitat del projecte i els objectius perseguits. També s'hauria de fer l'anàlisi econòmica de forma incremental, és a dir, comparant al menys l'alternativa estudiada amb una altra opció. Després d'aplicar les correccions pertinents en l'anàlisi, el VAN resultaria negatiu, per tant, amb la informació proporcionada, la intervenció no proporcionaria una rendibilitat social i econòmica. La realització d'una anàlisi de sensibilitat amb diferents escenaris ens permetria obtenir informació sobre quin escenari ens proporcionaria una rendibilitat social neta.

Seria adient fer una avaluació de la present convocatòria per tal de conèixer quins han estat els resultats i impactes obtinguts, per tal d'obtenir evidències de cara a futures iniciatives similars.

La valoració d'aquesta direcció és que aquesta unitat directiva **recomana que es tinguin en compte les observacions efectuades.**

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Hisenda
Direcció General de Pressupostos

D'acord amb tot allò exposat, es dona el **vistiplau a la iniciativa per a ser tramitada i programada en funció de les disponibilitats pressupostàries i les prioritats** dins del marc dels escenaris pressupostaris a mitjà termini.

La directora general de Pressupostos

Doc. original signat per:
Esther Pallarols Llinàs
14/07/2024

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 03/06/2028

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0D778HIL7S4ZCQYSZS5KFYCS72PYDSSX

Data creació còpia:
03/06/2025 11:25:55

Pàgina 8 de 8